REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

„GAZETA“ iese în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov;
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 59. Brașov, Joi 15 (28) Martie 1907.

„Să ne dăm mâna cu toții“...

București, 13 (26) Martie.

Astăzi s'a prezentat noul guvern în parlament. Cu ocaziunea aceasta s'au făcut declarațiuni de pe banca ministerială și s'au dat răspunsuri din partea șefilor diferitelor partide, cari sunt nota memorabilă a zilei și indică seriozitatea momentului, și că au înțeles cu toții că trebue să se unească pentru potolirea vijeliei ce-a cuprins țara.

Ca totdeauna în momente critice, bărbații conducători ai țărei au dat dovadă că știu ce datoresc țărei în astfel de momente critice.

Ministru președinte d-l Sturdza, după ce a dat cetire decretului pentru numirea noului cabinet, a apelat în fața situației foarte grave la conlucrarea tuturor partidelor. „Am ajuns, zise, s'avem o situație deamnă în concertul statelor civilizate, însă astăzi țara e în mare primejdie. Să ne dăm mâna cu toții s'o salvăm.“

Roagă pe deputați a da guvernului sprijinul ca să restabilească liniștea și să repare relele, de cari sufere. Indată după primul ministru a luat cuvântul d-l Take Ionescu asigurând, în numele majorității camerei, guvernul de tot concursul acesteia pentru restabilirea păcei încheiând cu cuvintele: „In aceste momente trebue să uităm ori ce resentimente personale și urile politice trebue să tacă. Să dăm fără nici o restricțiune guvernului Majestăței sale tot sprijinul de care are nevoie.“

Atât cuvintele primului ministru cât și ale d-lui Take Ionescu au fost primite cu aplauze entuziaste și îndelungate. O asemenea declarațiune a făcut și d-l Ioan Lahovari, iar d-l P. P. Carp asigură că d-sa cu amicii săi vor da guvernului sprijinul pentru restabilirea ordinei, în ce privește însă reformele sociale cuprinse în manifestul guvernului își face rezervele sale, fiindcă-i de părere, că această reformă trebue să aibă în vedere înainte de toate ca să fie dreaptă cu toți, nu numai cu unul, căci în țara asta nu sunt numai săteni, sunt și proprietari.

Primul ministru d-l D. Sturdza ia din nou cuvântul și mulțumește d-lui Carp — care a făcut oare cari îngrădiri în făgăduiala sa, mulțumește d.-lor Take Ionescu și I. Lahovari pentru cuvintele calde, cu cari au asigurat guvernul de concursul majorității, cuvinte ce vor da nu numai guvernului, ci și țărei încrederea de care are așa mare lipsă în momentele de față. Declarațiile aceste, ce au făcut o adâncă impresiune, s'au terminat prin aceea, că primul ministru a dat mâna cu d-nii Ionescu, Lahovari și Carp.

Vă alătur manifestul guvernului, în care într'un mod pân'acum neobicinuit, să accentuează că e dat „în numele Regelui“.

Manifestul noului guvern.

In numele M. S. Regelui!

Chemați la guvern în împrejurările cele mai grele, cerem concursul călduros și patriotic al tuturor, pentru restabilirea liniștei, siguranței și păcei obștești.

Spre a îndestula cereri drepte și legitime, M. S. Regele a încuviințat a se lua de îndată următoarele măsuri:

Să se desființeze taxa de 5 lei a legei pentru asigurarea în contra lipsei de porumb provenită din secetă.

Să se desființeze cu totul taxa Statului pe decalitru de vin, percepându-se numai aceea pentru fondul comunal.

Pentru perceperea impositului fonciar asupra proprietăței mici țărănești, venitul pământului să fie socotit întocmai ca acel al proprietăților mari.

Proprietățile Statului, precum și ale așezămintelor publice de binefacere și de cultură națională, să fie căutate în regie, sau arendate d'adreptul la țărani.

Să se ia măsurile cele mai temeinice pentru a întări băncile populare, ca ele să poată ajută pe țărani în arendări de moșii.

Măsurarea dreaptă a pământurilor date în învoeli și răfuirea cinstită a socotelilor agricole vor fi supraveghiate, pedepsindu-se cu cea mai mare asprime măsurările și răfuelile falșe.

Se va pregăti o lege pentru ușurarea învoelilor agricole.

Pământurile de cultură date în bani se vor plăti în bani. Invoelile de munci agricole vor arăta felul și cătimea acestor munci, iar plățile se vor răfui după prețurile obicinuite din timpurile când munca se face. Munca agricolă cu care se îndatorează un cap de familie nu va întrece puterea acesteia. Pentru banii dați înainte pe muncă sau pentru rămășiți de munci plătite nu se va lua o dobândă mai mare de 10 la sută pe an; dobânda nu se va schimba într'o reducere a prețurilor învoelilor. Nu se va îngădui ca în învoelile agricole să se pună sarcine „pe nume“, ci sarcinile vor trebui totdeauna să fie proporționate cu numărul de pogoane date fie-cărui locuitor în învoială.

Pe moșiile arândate țăranii vor plăti pământurile închiriate lor cu un spor de cel mult o treime peste valoarea acestor locuri după contractul de arândare.

Se va pregăti o lege pentru ca nici un arendaș sau tovărășie de arendași să nu poată ține în arendă mai mult de două moșii, coprinzând împreună o întindere de 4000 hectare, fie arendarea directă sau indirectă, sub ori-ce formă ar fi, fie prin rude, slujbași, sau persoane interpuse.

Se va pregăti o lege prin care se înființează dregătorii administrative care să reguleze și să garanteze aplicarea legilor și regulamentelor privitoare la învoelile agricole.

Se va pregăti o lege pentru înființarea casei rurale, spre a înlesni țăranilor luarea în arendă și cumpărarea de proprietăți.

Aceste sunt dorințele M. S. Regelui și ale guvernului Său.

In aceste zile de grea suferință obștească, rugăm pe toți Românii de ori-ce treaptă și condițiune socială, să dea guvernului tot ajutorul ce este în putința lor pentru readucerea liniștei și bunei rânduelі întemeiate pe dreptate.

Trebue să intrăm în noul an agricol cu încredere în viitor și cu muncă pacinică și spornică. Neorânduelile nu pot trage după sine de cât foamete și sărăcie.

Guvernul își va da toate silințele pentru ca legile să fie aplicate cu sfințenie și pentru ca nedreptatea și apăsarea să fie înlăturate; dar guvernul este tot-odată hotărît a înfrâna cu energie neorânduelile și a pedepsi cu asprime pe cei cari ar căuta să se folosească de prădăciuni.

București, în 12 Martie 1907.

D. A. Sturdza, președintele consiliului de miniștri, ministru de externe și ad interim la răsboiu.

Spiru Haret, ministru cultelor și al instrucțiunei publice.

Ioan I. C. Brătianu, ministru de interne.

Emil Costinescu, ministru de finance.

Anton Carp, ministrul agriculturei, comerciului, domeniilor și industriei.

Toma Stelian, ministrul justiției.

Vasile G. Morțun, ministrul lucrărilor publice.

Adunarea de protestare din Sibiiu.

(Raport special.)

In timpuri de răstriște și de grea cumpănă blândul nostru popor a știut totdeauna să dea dovadă de bărbăție și demnitate, ridicându-și glasul său hotărât împotriva siluirei și a nedreptăței. Mândrii suntem și trebue să fim azi, când glasul a peste 3000 de Români din Sibiiu și din satele dimprejur, a dat și de data asta o probă de vrednicie, venind într'un număr așa de mare, cu toată vremea urâtă, în »sala societății« să dea pe față perico-

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Pe țărmurul mării.

(Fine.)

Târziu, după vre-o două, trei oare mă trezesc și fac ochi mari în juru-mi. Eram la marginea Sulinii. Inainte se înalță turnul farului și ceva mai încolo pădurea întinsă de catarge a vaselor ancorate. La dreapta și la stânga noastră se întindeau cimiterele orașului: ortodox, catolic, protestant, evreesc, turcesc și mai D-zeu știe ce fel; tot atâtea împărțeli și grupări în liniștita împărăție a morților, câte împărțeli și grupări există în zgomotoasa și scurta viețuire a muritorilor. Monumente frumoase se arată din loc în loc, alături pietre modeste și cruci pe jumătate scufundate în pământ. Ochiul le vede pe toate...

— — — — — — — — — —

Intrăm în oraș. Blândele animale se opriau din când în când mirate, apoi iară pornesc îndemnate de biciul lui nea Filip. Bietele, pentru prima oară au întrat în oraș; afară de modestele colibe resfirate prin baltă, alte locuințe omenești nu mai văzuseră; zgomotul, huetul orașului era pentru ele ceva de neînțeles. Cu cât înaintam mai tare, cu atât mai de multe-ori se opriau, dându-și espresie nedumeririi.

Ajungem în fața unei măcelării; tocmai treceam peste un poduleț. Atunci să vezi și să te ții. Boii sar plini de sălbătăcie să rupă jugul orăcăind turbat, și nu, și nu să alunecăm cu boi cu căruță cu tot în baltă, de ți-ar fi fost mai mare dragu de noi. Nea-Filip sare cătrănit din căruță înjurându-i după biografie, îi izbește cu biciul; pace, nu se mișcă din loc nici cu judecata, și și mai turbat se zbat și orăcăe. Atunci spre norocul nostru patru pravoslavnici Muscali, văzând »memorabilul« eveniment aleargă gâfâind spre noi din cârciumă, se pun toți și cu punerea umărului și cu lovituri le succede a ciunti înflăcărata izbucnire elego-lirică a emoțiunei boilor. Apoi spre a ocoli o nouă eventualitate, tragem la curtea primului cunoscut, lăsăm boii acolo, iar eu cu nea-Filip ne îndreptăm spre inima orașului, nea-Filip cu biciul în mână.

Mergem la prăvălii, ne târguim cele de lipsă și fui silit în repețite rânduri să ascult și să figurez ca martor la pățania cu boii. Ba am fost și la chir Stavru d'am închinat cu nea-Filip în »chestie« și chir Stavru ne asculta emoționat, însemnând cu cretă numărul paharelor.

— — — — — — — — — —

Pe la două oare ne sfârșim treburile. Pe o căldură înăbușitoare ne îndreptăm spre gazda, la care traserăm cu căruța. Ne luarăm rămas bun și haid' înainte.

Căldura era de nesuferit. Câinii umblau cu limba scoasă abia ținându-și sufletul, hamalii fără lucru și ștrengarii fără căpătâiu stau moțăind cu mânile 'n buzunar răzimați de câte-un stobor, pretutindenea perdelele trase, tăhunii cât pe ce să se lase de activitatea lor supărăcioasă, iar boii de-abia-'și mai mișcau picioarele nătăvăloase traversând a lene străzile nisipoase ale orașului, de astă-dată fără de nici un incident.

Prăjiți de arșița nemiloasă a soarelui arzător cu sudori borbonate pe frunte înaintam tăcuți prin pustietatea tăcută. Nea-Filip pus pe oiște cu biciul în nojițe, cu trupul răzimat de laturea căruței, cu capul dat pe spate și cu picioarele spânzurate trăgea niște aghioase, de te cuprindeau fiori, lăsând toată grija în spatele boilor, cari înaintau pe malul mării de-adreptul acuși prin apă, acuși pe uscat. Liniște în jurul nostru, din când în când câte-o pasăre țipând rar de tot, sălta în silă prin atmosfera înădușitoare, și de sus din înălțime s'auzia țipătul monoton alor doi cocori.

— — — — — — — — — —

Soarele s'apropia de orizont, noi de târla noastră, iar gândurile purtate de sprintena aripă a visului umblau colindând din țară în țară.... — — — — —

Și-om fi stat noi așa multă vreme, până când de-odată mâna noduroasă a lui nea-Filip, m'atinse ușor pe față:

»Aulio, Dumitrică, asta o s'o ții minte. Ia te uită'n jur! Dar ce ți-i scris în frunte ți-e pus.«

Și 'ntradevăr, ce se petrece în juru-ne, nu ne prea putea bucura.

Cerul era acoperit aproape în întregime de nori mari negri, cari se prigoniau asemenea unor protivnice armii de călăreți, cercând cu succes a năpădi și ultimul petec de senin. Nisipul fin și uscat de pe malul mării ici și colo se ridică în volbure înalte silit de dușmane vânturi. Pasările zburau țipând îngrijate cu ciocul în lături. Trestia se îndoia ușor, alimentând vîjîitul sălciilor, zuzuitul valurilor, cari toate se amestecau într'un sunet ciudat, o larmă înăbușită, ca murmurul poporului nemulțumit.

Toate prevestesc a vijelie. Neașteptatul oaspe apare pe scenă. Un fulger despică pe-o clipă întunerecul norilor, ce stau să cază pe valurile mării. Un durduit strajnic îl urmează și-apoi rari picuri de ploaie repede cad pe nisipul zvântat, închegându-l.

Nea-Filip își face cruce, eu de-asișderea. Ne acoperim cu țoalele de pe ladă, și așteptăm, ce va să fie.

Răul se mărește, lumina s'ascunde și

lui, ce loveşte de moarte şcoalele noastre şi vatămă adânc drepturile câştigate şi consfinţite prin lege ale bisericei noastre autonome. Bărbăţia şi hotărârea ce se putea ceti pe feţele atâtor mii, era cât se poate de impunătoare.

Presidează d-l Dr. Liviu de *Lemenyi* care prin cuvinte mişcătoare arată poporului, că i-a chemat şi pe ei ca să sfătuiască şi să se lumineze împreună ce e de făcut acum, când ne vedem ameninţate şcolile noastre prin proiectul ministrului de culte Apponyi.

»Noi cărturarii nu putem face nimic fără voi, nici voi fără noi! Incredinţându-ne de simţământul vostru, că noi vă reprezentăm pe voi obştea întreagă, vă zic bine a-ţi venit — declar adunarea deschisă şi dau cuvântul d-lui Dr. Nicolae *Comşa*".

Tumulte de aplauze şi aprobări au acoperit puţinele cuvinte ale d-lui de Leményi.

D-l Dr. *Comşa* apărând la tribună, prin o vorbire plină de inflăcărare produce mare entuziasm. Aproape fiecare frază a vorbitorului e răsplătită cu nesfârşite aplauze.

La început dovedeşte trăinicia neamului românesc, care a ştiut să-şi păstreze limba şi legea lui creştinească în timpul hoardelor barbare, că Românii şi-au recâştigat cu sânge drepturi la 1784 şi 1848, dar au fost încălcate rând pe rând în decursul vremilor.

Vorbeşte de înălţătoarele timpuri de sbucium ale lui Şaguna, care ne ne-a dat o metropolie, şcoli şi legi consfinţite şi întărite de Majestatea Sa Francisc Iosif I.

Revine la timpurile de zbucium de azi, când datori suntem să ne apărăm limba pe care »*nici Dumnezeu nu ne-o poate lua, căci de aceea ne-a dat-o*«.

Analizează rând pe rând diferite proiecte şi legi, cari pentru vitregul nostru popor n'au fiinţă.

Se opreşte apoi la proiectul lui Apponyi. »Prin el ni-se răpeşte un drept sfânt, dreptul de a ne chivernisi noi trebile şcoalelor noastre, ni se răpeşte limba, ni-se loveşte biserica în autonomia ei. De aceea şi-au ridicat archiereii glasul împotriva lui.

Puterea lor e în voi şi duhul sf. pluteşte asupra lor şi a voastră. Ei vorbesc prin glasul vostru şi voi prin glasul lor«. Defineşte în cuvinte înălţătoare iubirea de neam şi patrie, cari sunt nişte legi de natură lăsate, pe cari nu le poate schimba. »Nu! căci nu poţi face ca sturzul să cânte ca mierla. vioreaua să miroase ca roza. Nu poţi face nici pe Român să-şi schimbe limba, obiceiurile şi legea.« (Aplauze).

Ia apoi cuvântul d-l N. *Ivan* care printr'un început clasic şi jalnic totodată, ca în faţa unui mormânt, ce se deschide limbei şi neamului nostru, stoarce lacrimi din ochii poporului. Da! Căci e convins că sfetnicii lui la năcazuri, îi vede în fruntea lor.

Arată cu câtă trudă am ajuns să ne zidim biserici şi şcoli »la a căror raze de lumină ne-am încălzit şi desvoltat« şi acum suntem espuşi a le pierde. »Le pierdem nu din vina noastră, că n'am fi vrednici să le stăpânim, dar le pierdem din vina acelora, cari fac legi pentru a fi călcate şi nesocotite tot de cei ce le-au făcut. Căci avem iubiţilor, 3 legi fundamentale iscălite de Maj. Sa la 1868 1) Legea şcolilor; 2) egala îndreptăţire a poporului român cu alte popoare din patrie şi 3) Autonomia bisericească, legi ce mereu au fost ciungărite de guvern.

S'a protestat atunci în contra acestui abuz, se protestează şi azi şi protestăm cu toţii acum în contra proiectului de lege Apponyi. Primim ajutorul ce ni-l dă statul pentru învăţătorii noştrii harnici şi cinstiţi, dar nu-l primim aşa cum ni-se dă. Nu, căci am espune pe învăţătorii noştri la bunul plac al finanţului şi al jandarmului.

Nu o primim, căci atunci n'am mai auzi limba românească în şcolile noastre ridicate cu atâta trudă, la a căror zidire femeile noastre au cărat năsip cu dăsagii, la cari poporul nostru a muncit din greu cu braţele lui vânjoase. Şi dacă nu primim acest proiect, e că ne apărăm limba şi aceasta am învăţat'o de la Unguri, cari nici ei n'au primit în şcolile lor limba germană, pe care cu de-asila a voit să le-o impună Iosif II«.

Vorbeşte apoi şi de alte puncte ale proectului, desvălindu-le intenţiile ascunse ce se urmăresc pentru paguba poporului nostru şi în special aminteşte de ura şi învrăşbirea preoţimii cu dăscălimea noastră, ceea-ce fatal ar urma dacă proiectul devine lege.

Termină prin frumosul îndemn la uuire şi solidaritate: »Apărarea noastră să fie apărarea tuturor; dispară discordia, să fim un mănunchiu, care să nu fie putere şi lege, care să-l desfacă«.

De sine se înţelege că vorbirea d-lui N. Ivan a fost subliniată cu dese aplause.

Se citeşte apoi de Dr. G. *Macelaru* moţiunea următoare, pe care poporul a primit'o de a sa cu mare bucurie.

Protestul
adunării poporale din Sibiiu.

Românii din cercurile electorale Sibiiu, Cisnădia, Nocrichiu, Cristian şi Sebeş în adunarea poporală ţinută în Sibiiu în 13/26 Martie 1907, după ce au discutat starea politică de azi a patriei noastre şi în deosebi proiectele de lege ale guvernului privitoare la învăţământul elementar, au luat următoarea

Hotărâre:

1. Protestăm contra întregului sistem politic de azi, care ţinteşte numai către crearea unui stat unitar de rasă cu asimilarea şi nimicirea tuturor popoarelor nemaghiare, protestăm contra acestor zădarnice încercări, cari periclitează, fac chiar imposibilă buna înţelegere între locuitorii patriei comune şi ne împiedecă în libera noastră desvoltare culturală şi materială, la carea avem drept neprescriptibil ca popor, care de atâtea veacuri locuim pe acest pământ, pentru care atâtea jertfe am adus, atâta sânge am vărsat.

2. Protestăm mai cu samă contra proiectelor de lege ale guvernului privitoare la învăţământul elementar, pentru-că şi aceste proiecte nu au altă ţintă, decât iară numai maghiarisarea şi întru realisarea acestei idei în veci nerealisabile, face imposibilă copiilor noştri câştigarea cunoştinţelor celor mai trebuincioase pentru înaintarea lor, ca astfel să poată deveni cetăţeni folositori ai statului, protestăm contra acestor proiecte ca fii credincioşi ai bisericii noastre, a căreia autonomie bisericească şi şcolară este prin ele adânc vătămate, protestăm contra lor ca Români pentru-că este atacată limba noastră, pe carea preste toate o iubim şi protestăm în fine ca oameni pe temeiul dreptului dumnezeesc, înăscut fie-căruia, de a se cultiva fiecare după firea sa.

3. Mulţămim archiereilor noştri, mulţămim deputaţilor noştri, adevăraţilor representanţi ai poporului nostru, pentru lupta ce o poartă în contra acelor proiecte de lege, cerem dela ei şi de aici înainte lupta cea mai energică, fără nici o şovăire, aplicarea tuturor mijloacelor posibile în cadrul legii pentru a zădărnici primirea şi sancţionarea acelor stricăcioase şi nedrepte proiecte, în caz de lipsă cerem chiar ca archiereii noştri toţi să meargă la treptele tronului tălmăcind plânsoarea poporului român, de-a pururea credincios dinastiei şi patriei.

Cu înteţire aşteptăm dela conducătorii neamului nostru, dela păstorii aceluia, chemaţi ca să apere turma, încredinţată lor, să justifice cu bărbăţie neclintită încrederea de care sunt împărtăşiţi, să grijască ca turma să nu fie împrăştiată, ruptă şi sfăşiată, căci fără de turmă ce vor fi ei, cum vor sta înaintea lui Dumnezeu?!

4. Cerem introducerea imediată a votului universal direct şi secret după comune, care singur corespunde legilor divine şi dreptului firesc faţă de datorinţele pe cari cu toţii egal le îndeplinim, protestăm contra amânării, protestăm contra ori cărui feliu de restricţiuni măestrite, cari nu ar avea alt scop, decât falsificarea voinţei obşteşti.

5. Suntem cetăţeni credincioşi ai patriei noastre, aici vrem să trăim şi să murim, iubim pe toate popoarele conlocuitoare, le recunoaştem tot ce cerem pentru noi, aducem toate jertfele ce ni-se cer şi ce este de trebuinţă pentru unitatea statului acesta poliglot încă din vremea sfântului rege Ştefan, în schimb însă pretindem recunoaşterea noastră loială ca popor băştinaş şi libertatea, ba sprija chiar, ca să ne desvoltăm ca popor român egal îndreptăţit spre binele patriei comune. —

*

Ca să se dea un prinos de recunoştinţă I. P. S. Sale Mitropolitului *Meţianu*, pentru paşii întreprinşi în lupta pentru limbă tot poporul se îndreaptă la reşedinţa metropolitană.

Adânc emoţionat apare P. S. Sa la fereastră de unde ascultă prin glasul d-lui de Leményi voinţa poporului de a fi totdeauna în fruntea luptătorilor pentru limbă şi lege.

Răspunde I. P. S. Sa mulţumind pentru încrederea ce i-se arată şi îi asigură că va căuta să le fie sfetnic şi conducător în greaua luptă ce se poartă pentru apărarea drepturilor celor mai sfinte.

In strigăte de trăiască s'a împrăştiat mulţimea poporului pe la vetrele lor ducând cu ei dela această adunare îndemn şi bărbăţie la luptă.

Rap.

Adunarea poporală din Bachnea.

(Raport special al „Gaz. Trans.")

— 26 Martie n.

In 24 Martie st. n. 1907 s'a ţinut în Bachnea (Bonyha) comitatul Târnavei-mici, comună mixtă, locuită de Români şi în majoritate de Maghiari, adunarea poporală conchemată pe ziua aceasta de fruntaşii români din comitat.

Pe mulţi i-a cuprins teama, că locul nu e potrivit, parte, că *maioritatea locuitorilor e maghiară*, parte că la ultima alegere de deputat dietal s'au produs mari turburări aşa încât pe fostul deputat la cercului electoral din sus al comitatului Târnavei-mici sau al Bălăuşerului, pe d-l Kabos Ferencz l'au bătut conaţionalii lui, ba precum am înţeles după-ce ne-am înfăţişat; şi marele proprietar din localitate contele Bethlen Árpád s'ar fi opus ţinerei unei adunări poporale româneşti.

In butul tuturor temerilor şi uneltirilor acestora însă, s'a ţinut adunarea cu succes neaşteptat, procurând astfel îndoit merit conducătorilor, că deşi comuna e ca punct românesc isolată, adunarea a fost bine cercetată de români veniţi din mari depărtări, nelipsind nici chiar maghiarii atât din loc, cât şi din jur, pe feţele cărora în decursul vorbirilor nu odată se putea ceti consimţirea.

La orele 11 şi jum. preotul local George *Dănilă* cere constituirea adunărei, ceea-ce şi urmează fiind aclamat de preşedinte d-l advocat Simion *Caluţiu* din Dicio-Sânmărtin, vicepreşedinte d-l protopop al Cetăţii de baltă Nicolae *Todoran*, ear notar d-l advocat din Sânmărtin Dr. Romul *Boila*.

Preşedintele prin cuvinte pline de căldură şi adresate la inima ţăranului espune scopul adunărei şi mulţumind ţăranilor, cari s'au adunat în acest loc în număr atât de frumos, deschide adunarea între aplause generale.

Să trece apoi la ordinea zilei. Despre votul universal vorbeşte d-l Marcian *Caluţiu*, candidat de advocat. In vorbirea sa arată în liniamente generale rostul ideal a sufragiului universal, care-l deduce din concepţia statului. »Voi bani şi blânzi ţărani, cari aţi dat şi daţi ţării continue jertfe de bani şi sânge, aţi ajuns — zice dânsul — a vi-se face patrie lumea largă, căci nu vi dată posibilitatea de a vă croi voi înşivă soartea în ţara voastră. Guvernul de azi nu dă semne, că ar avea de cuget să vindece relele provenitoare de aici prin realisarea acestei vechi pretensiuni a poporului român, deşi a fost însărcinat dea-dreptul de Majestatea Sa în cuvântul de tron«. Oratorul sbiciueşte apoi felul de arondare esclusivist de acum al cercurilor electorale, faţă de care cere în legătură cu sufragiul universal votare secretă şi după comune şi sfârşeşte apelând la buna înţelegerea şi solidaritatea poporului.

La punctul al 2-lea despre libertatea de presă rosteşte o vorbire puternică, care nu odată a fost întreruptă de aplausele poporului, d-l advocat Dr. Alexandru *Morariu* din Ibaşfalău arătând cum nu îngăduesc puternicii zilei Românilor să-şi spună păsurile şi dorinţele lor, căci jurnaliştii noştri sunt înfundaţi prin temniţele mucede, pe când jurnaliştii maghiari, cari zilnic aruncă noroi în noi, în deplină pace şi neturburaţi de nime îşi continuă munca lor jignitoare contra unui neam de peste 3 milioane. Protestează energic contra guvernului de azi, care nu se mulţămeşte cu atâta, ci vrea să aducă legi de presă adevărat draconice, cu cari să ne amuţească pe totdeauna. Intre ovaţiuni generale oratorul îşi sfârşeşte vorbirea. Notez că d-l Dr. Morariu a fost candidatul de deputat al cercului electoral al Bălăuşeriului la alegerile trecute.

Urmează punctul al 3-lea al ordinei de zi: proiectul lui Apponyi despre şcoalele poporale-confesionale. Doi oratori şi-au ridicat cuvântul: d-l Ioan *Radeş* contabilul băncei »Vulturul», care a desfăşurat pe înţelesul tuturora şi între continuele aprobări ale adunării, pericolul, cu care ameninţă şcoalele noastre acest proiect.

Al doilea orator a fost Reverendissimul domn canonic din Blaj Dr. Isidor *Marcu*, care supune unei critice aspre acest proiect atât din punct de vedere juridic, cât şi pedagogic. Mulţămită trebue să aducem Rev. domn canonic, care nesocotind oboseala, a venit dela Blaj în mijlocul nostru, arătând că nu există depărtări când este vorba de chestiuni vitale ale neamului. Vorbirea dânsului ascultată cu mult interes a stârnit o viuă emotiune în sufletul celor prezenţi.

Urcă apoi tribuna entusiastul şi neobositul advocat Dr. Romul *Boila* din Sămărtin, care adresează înflăcărate vorbe adunării înfierând şi protestând sus şi tare contra tot ce este îndreptat împotriva desvoltării noastre româneşti. »Ne dor năcazurile bunului nostru popor — zice dânsul — iată cauza pentru care suntem gata a ne jertfi pentru el; cel ce ne cunoaşte ştie că suntem oameni pacinici, cari cu arme legale şi loiale luptăm pentru drepturile noastre. Dacă însă totuşi se află oameni, cari ne timbrează de agitatori, de dragul acestora numai, nu vom renunţa la idealul nostru — lăsaţi să fim agitatori, lupta noastra e dreaptă, ţinta ne e sfântă şi noi o urmăm fără şovăire!«

Prezentă apoi următorul proiect de soluţiune, care se primeşte cu unanimitate, acoperit fiind de aplauze nesfârşite:

»Românii din comitatul Târnavei mici în adunarea poporală ţinută în Bachnea,

---

înconjuraţi de întunerec, stropiţi de picăturile reci ale unei ploi repezi, tresărind de duduiturile năpraznice înaintăm, ascultând jalnicul vâjăit al trestiei şi huetul răguşit al valurilor scormonite de toanele Bălţăreţului.

Vijelia îşi ajunge culmea. Valurile fac o larmă infernală, potenţată de desele trăsnete ale artileriei cereşti. Un fulger sclipeşte, luminând pe o clipă grozăvenia din jur.

Valuri cât casa cu creştele înspumate, destrămate de vânt, cari se unesc cu picăturile sgomotoase, se rostogolesc gonindu-se, despărţite unele de altele prin prăpăstii adânci de apă şi-n depărtare împreunându-se cu cerul mâniat, iar trestia inundată de valurile dela ţărm să pleacă cu fruntea în apa nisipoasă închinându-se înaintea furiei turbate a lui Aeolus.

Eu cu nea-Filip, ghemuiţi greceşte, acoperiţi cu ce-am avut, mergeam ca nişte rătăciţi, rebegiţi ca vai de noi, asurziţi de desele bubuituri.

Este un proverb românesc: »Omului sărac i-se stinge lumânarea-n biserică«. Nici de acest adevăr trist n'am scăpat. Nu era destul că dârdâiam, că apa m'ai pătrunsese ţoalele, cu cari ne înveliam, nu mai lipsia ceva şi anume:

Un val turbat pe semne, pe care noi însă nu l'am văzut, trimes de păcatele noastre trece sprinten printre spiţele căruţei şi ne leşie ca de Paşti; nici mai mult, nici mai puţin eram uzi până la piele în adevăratul înţeles al cuvântului. Atât ne mai lipsea.

Cu dinţii clănţănind, a căror clănţănit însă nu-l auziam, ne aşezăm pe marginea căruţei şi înaintăm în tăcere ca două umbre martore fără voe la desfăşurarea unei specii a sublimului, increzându-ne în buna chibzuială a boilor.

Şi am mers aşa, până m'ai ne-am urât zilele.

Spre bucuria noastră de-odată simţim, că huetul valurilor decreşte. Ajunserăm la locul unde drumul sau mai bine zis (căci de drum în genere prin părţile acelea nu se pomeneşte calea), se cârneşte din spre ţărmul mării. Nu mai eram departe de târlă. Incepuse să ni-se mai limpezească urechile, dar în halul care ne aflăm, nu-mi venia nici decum să mai schimb vre-o vorbă.

Pe la urechile noastre tiuia Bălţăreţul aducând pe aripele-i urlete jalnice, înfiorătoare de lupi, cari folosiau ocaziunea potrivită. Lătrături de câni, chiuituri de ciobani ne aduse aminte că ne mai aflăm pe lumea asta.

Ajungem la târlă; cânii deştepţi ca 'ntotdeauna pe vremurile tari, de departe ne anunţau sosirea cu lătrături bănuitoare.

Ai noştri ne aşteaptă îngrijaţi cu săricile-n spate. In uşa colibii m'aşteaptă tata cu lumânarea în mână:

»Ei ţi-o fi de ajuns acuma, neastâmpăratule, cine vede multe păţeşte multe. Da bine, că nu vi-s'a întâmplat nimica«.

Ne premenim şi cu mantaua pe umeri stau lângă foc, în vreme ce Negoiţă căta făcăleţul, să mestece mămăliguţa.

Mâncăm amândoi cu nea-Filip, eroii zilei.

— — — — — — — — — —
— — — — — — — — — —

Dimineaţa, când mă scol soarele era sus de trei suliţi dela pământ. Călare pe Murgul galopez la malul mării. Numai stârvuri de delfini sămăuate din loc în loc şi nisipul bătut pe o întindere mai mare ca de obiceiu arătau ispràvile nopţii trecute.

Dobriţin, 16 Martie 1907.

Dumitru Cazacu.

Duminecă în 24 Martie 1907, după ce au discutat chestiunea sufragiului universal şi a libertăţii de pressă, precum şi proiectul de lege despre raporturile de drept ale şcoalelor poporale şi despre salariele învăţătorilor comunali şi confesionali, au adus următoarea

Resoluţiune:

1) Adunarea poporală cere şi pretinde de la guvernul ţărei, — ca cu privire la nemulţumirea generală, care-şi are izvorul în mare parte într'o lege nedreaptă electorală şi conform promisiunii prea inalte a Majestăţii Sale făcute în'mesagiul de tron, cu care s'a deschis dieta ţărei din anul 1906, — să aşterne parlamentului ţării cât mai în grabă proectul de lege despre sufragiul universal (dreptul de vot pentru toţi) egal, secret şi fără restricţiune, precum şi proiectul despre arondarea nouă şi pentru toate popoarele dreaptă a cercurilor electorale.

2) Adunarea poporală cere şi pretinde libertatea deplină de presă şi în materie de delict de presă judecătorii compuse din sânul acelui popor, care ceteşte şi pentru care se scriu productele presei.

3) Adunarea poporală cere şi pretinde executarea articolelor de lege XXXVIII şi XLIV din anul 1868, cu toate dispoziţiunile lor privitoare la învăţământul poporal şi la limba maternă a învăţăceilor, eară de altă parte cere şi pretinde de la ministrul de instrucţiune publică retragerea proiectului referitor la raporturile de drept a şcoalelor şi la salariile învăţătorilor de la şcoalele comunale şi confesionale.

4) Adunarea poporală îşi esprimă admiraţiunea şi veneraţiunea sa archiereilor ambelor confesiuni româneşti pentru păşirea lor energică, — o păşire deamnă făcută pentru apărarea aşezămintelor noastre culturale bisericeşti.

5) Adunarea poporală adeerează întru toate şi cu toată vrednicia unui popor demn de viaţă deputaţilor naţionalişti români din dieta ţării, aproabă purtarea lor bărbătească, cu care apără drepturile poporelor din această ţeară. Tot odată ca pe reprezentanţii adevăraţi şi demni ai poporului românesc, ai unui popor de trei milioane îi roagă să apere drepturile şcoalelor româneşti şi să împedece cu toate mijloacele ridicarea la valoare de lege a proiectului de lege cunoscut.

Dat în Bachnea la 24 Martie 1907.

In sfârşit veteranul conducător d-l advocat Simeon *Caluţiu*, preşedintele adunării, adresează frumoase cuvinte poporului, dând espresiune nădejdei, că şi de altădată ca şi acum ţăranul nostru va rămânea acelaşi bun ţăran: ascultător, element de ordine şi puternic zid şi bază a sfintelor noastre aspiraţiuni. Mulţămeşte apoi poporului adunat în frumos număr şi închide adunarea între nesfârşite aclamaţiuni.

Astfel a decurs adunarea poporală din Bachnea, carea a fost o adevărată serbare, unde toată suflarea românească s'a grăbit a se întruni la chemarea harnicilor ei conducători.

Dee Domnul ca adunări ca aceasta să avem cât mai des între noi.

Coresp.

Teritoriul vamal independent. Dumineca s'au ţinut în Cluj şi Orăştie adunări maghiare având la ordinea zilei chestiunea teritoriului vamal independent. In ambele adunări s'au votat resoluţiuni cerându-se înfiinţarea teritoriului vamal independent începând cu anul 1917. Socialiştii din Cluj voiau să zădărnicească adunarea, anunţându-se mai mulţi oratori de-ai lor la cuvânt. Aceasta nu li-s'a conces. Atunci au început să însceneze scandal. Intervenind poliţia, socialiştii au fost îndepărtaţi din sală şi împrăştiaţi. Adunarea din Cluj a mai votat apoi încredere guvernului şi în special ministrului Kossuth.

„Masa libertăţii". »Budapesti Hirlap« vorbind despre răscoala ţărănească din România, critică în felul său atitudinea Românilor de-aici, pentru-că se opun proiectului şcolar al lui Apponyi şi-l combat, deşi acesta se gândeşte numai la ajutorarea din partea statului a învăţătorilor. Numita foaie mai adauge că un orator dela adunarea poporală din Blaj ar fi citat un cuvânt din memorabilul discurs al lui Bărnuţiu, unde se zice: »Să nu ne ducem la masa libertăţii ungureşti, căci bucatele ei toate sunt înveninate.« La acestea observă »Răvaşul«, scriind: »E posibil că pasagiul să fi fost citat în adunarea recentă poporală dela Blaj, doar' situaţia în fond nu s'a schimbat aproape de loc. Cel mult atâta, că Bărnuţiu zicea: »*masa libertăţii*«, iar azi se zice: »*prânz de gală*«; el zicea: »să nu ne ducem«, iar cei de azi, vorba lui Goga: »Şed cu domni la masă«.

Adunări poporale.

Convocare.

Cetăţenii din cercurile electorale Dej, Beclean, Ileanda-mare şi Iclodul-mare sunt rugaţi a lua parte la *adunarea poporală*, care se va ţinea în **Dej**, Marţi în 2 Aprilie 1907 st. n. la oarele 11 a. m. în sala cea mare a berăriei.

Program:

1. Constituirea adunării.
2. Desbateri asupra situaţiunei politice şi asupra votului universal.
3. Desbatere asupra proiectului de lege referitor la şcoalele confesionale şi comunale.
4. Proiect de resoluţie.

Dej, la 24 Martie 1907.

Dr. Ioan Vaida-Voevod. Dr. Liviu Micşa. Dr. Ioan Cherecheş. Ioan Wele. Teodor Hermann. Dr. Alex. Cheresteşiu. Georgiu Gradoviciu. Dr. Ioan Şliam. Dr. Octavian Pavelea. Dr. Victor Pop. Aurel Papiu. Sigismund Lengyel. Dr. Aug. Bodea. Dr. Vasilie Pop. Simion Rus. Demetriu Baican. Ioan Anca. Dr. Aurel Iuga. Augustin Pintea. Ioan Moldovan. Gregoriu Sindean. Iuliu Pop. Dragutin Ciupe. Candin David. Ioan Mezei. Romulus Micşa. Octavian Filipan. Aurel Biltiu. Ioan Bota. Ioan Şichişan. Iosif Macaveiu. Ioan Bacociu. Augustin Herman. Ioan Pop. Dr. Clemente Barbul.

Caracterul mişcărei ţărănimei din România.

Vorbind de marile dimensiuni ce răscoala ţărănească începe să ia şi constatând că răscoala a trecut acum din Moldova în Muntenia şi a isbucnit în Teleorman, „*Patriotul*" semnalează marele pericol social, accentuând, că mişcarea e agrară şi e îndreptată în contra marei proprietăţi. Numitul ziar zice între altele:

»Dacă s'a putut crede la început, că agitaţia se va mărgini la devastarea câtorva arendaşi străini, astăzi nu mai e permisă nici o iluzie. Mişcarea are un *caracter absolut social, în specie agrar şi e îndreptată în contra marei proprietăţi.* E o încercare violentă care se face pentru schimbarea actualei stări de lucruri.

Psichologii sociali, acei cari se ocupă cu studiul manifestaţiunilor mulţimei, afirmă că cele mai mari crime şi perturbaţiuni sunt provocate de dragostea pentru pământ. Faptul se confirmă prin interminabilele procese care se judecă timp de zeci de ani, între răzeşii şi moşnenii noştri, pentru mici porţiuni de teren, a cărora valoare n'ar fi suficientă nici măcar pentru susţinerea cheltuelilor de judecată. La moşia Stânca dela Iaşi, a d-lui ministru al justiţiei, ţăranii şi-au adus aminte că acum 40 de ani, când s'a făcut măsurătoarea proprietăţii li-s'ar fi luat 12 fălci — adecă 37 de pogoane şi au găsit acum momentul a revendica acest teren...

Aţîţată de agenţi inconştienţi, cari nu-şi dau seamă de furtuna ce au deslănţuit asupra ţărei, massa enormă a locuitorilor rurali s'a pus în mişcare şi încearcă să pună mâna pe solul cultivabil al acestei ţări. Nu trebue să ne facem nici o închipuire. Călăuziţi numai de instinctul acesta, *ţăranii au pornit la cucerirea şi distrugerea marei noastre proprietăţi.*

»E un răsboiu social îngrozitor, care se desfăşoară în câmpiile şi oraşele noastre. Pericolul este iminent şi cu atât mai mare şi mai dezastruos, cu cât el ameninţă nu numai ordinea socială stabilită, *dar însăşi temeliile Statului românesc.*

Se înţelege, reforme sunt necesare pentru îndreptarea răului, care sapă societatea noastră. Inainte de toate însă se impune *restabilirea ordinei cu orice sacrificii.*«

ŞTIRILE ZILEI.

— 14 Martie v.

Dela Românii din America. Un abonat al ziarului »Universul« a primit o scrisoare de la părintele protosincel Benedict Iliescu, preot la biserica românească din oraşul Saroyer, Statul Dakota (America). In această scrisoare părintele protosincel spune că pe acolo a fost o iarnă îngrozitoare însoţită de viscole grozave. A căzut o enormă cantitate de zăpadă. Românii de acolo o duc bine, au pământ şi au cu ce trăi. In primăvara aceasta se va sfinţi biserica românească.

Alegerea din cercul Bazin. In 3 Aprilie va avea loc balotagiul între naţionalistul slovac Milan Ivanca şi candidatul partidului poporal Dömötör Mihaly.

Concediarea soldaţilor. Soldaţii gr. or. şi gr. cat. înrolaţi în 1903, a căror serviciu activ se sfârşeşte în timpul dela 4—8 Maiu 1907, vor fi concediaţi deja la 3 Mai n. a. c. din cauza sărbătorilor Sf. Paşti.

Din Sătmar se semnalează inundări. Apele Someşului au eşit şi au inundat mai multe comune. După ultimile ştiri apele au început să scadă.

Moartea chirurgului Bergmann. Din Wiesbaden soseşte ştirea că cunoscutul profesor de chirurgie dela universitatea din Berlin Dr. Ernest Bergmann, a încetat din viaţă alaltăeri, în etate de 61 ani. Se ştie că prof. Bergman fusese chemat în mai multe rânduri la Constantinopol, când cu boala Sultanului.

Condamnări de socialişti. Tribunalul din Neoplanta a condamnat 16 socialişti, între cari şi 2 femei, la închisoare de câte 2—6 luni, deoarece în vara trecută luaseră cu asalt primăria pentru a libera pe unii dintre conducătorii lor, cari fuseseră arestaţi.

O notă de protestare a sinodului patriarchatului. Sinodul patriarchatului a cerut să se adreseze o notă de protestaţiune Porţii contra construcţiei bisericei sârbeşti la Perlepe.

Depoziţiunile martorilor în atentatul din Bulgăria. Instrucţiunea în complotul contra primului ministru Petkow e aproape terminată. Vor fi daţi judecăţei ca autori ai crimei următoarele persoane: Al. Petrov asasinul, I. V. Economov, directorul ziarului »Balcansca Tribuna« unde s'au urzit iţele complotului, redactorii H. Hranov şi Matei Gherov.

Derailare. Din Seghedin se telegrafiază, că între staţiunile Gyala şi Vedreshaza a deraliat alaltăeri un tren motor, constătător din 3 vagoane. Un impiegat a fost ucis, iar doi mai grav răniţi. Pasagerii au scăpat cu frica. S'a pornit cercetare.

Demisiunea funcţionarilor de la căile ferate bulgare. Din Sofia se anunţă că funcţionarii căilor ferate au decis să dimisioneze în corpore, deoarece guvernul n'a indeplinit promisiunile sale de a îmbunătăţi starea lor materială.

Războiul din America centrală. O depeşă din Mangna spune că ştirile sosite arată că armatele unite revoluţionare din Nicaragua şi Honduras au bătut armata republicei Honduras comandate de preşedintele acestei republici, Bouilla. Printre prisonieri se află generalul Sosera, şi ministrul de războiu din Honduras.

Avis. In cancelaria subscrisului află imediată aplicare un tînăr deplin versat în afacerile notariale pe lângă un salar fix de 50 coroane, vipt şi cuartir, — afară de vestminte de pat — precum şi o terţialitate din venitele îndreptărei catastrului, ce se va pune în lucrare cu 1 Aprilie. *Traian Radu*, not. cercual în Timiş, p. u. Zalatna.

Teatru electric în Braşov. »Primul teatru electric«, instalat în edificiul dela Gewerbeverein, va da în zilele de 27, 28 şi 29 Martie 1907, câte 2 reprezentări, la oarele 6 şi 8 seara cu următorul program: I. Puterea pepenelui. Preotul, când binecuvântă. Pictorul. Calul cuminte. Prindere de broaşte. II. Baletul artistic. Suirea în rămăşag. Conducere de flori. Regruta amorezată. Cinstea părintelui. Spălătorie volioasă. O călătorie la răsărit. In decursul programului va cânta pianul electric. Preţul locurilor: Loje (5 persoane) 5 coroane, I. loc 80 fil. II-lea loc 60 fil. III-lea loc 40 bani. Soldaţii, studenţii şi copii plătesc jumătate preţul pentru locurile de şezut. Bilete de procurat înainte se pot căpăta zilnic la librăria »Brassói Lapok« în Strada Porţii Nr. 60 şi în Strada vămei Nr. 29, şi trafica lui Victor J. Deschiderea casei seara la oarele $5^1/_2$.

Bibliografie.

In »Biblioteca pentru toţi« a apărut Nr. 258 »*Bartek Invingătorul*« de Henric Sienkiewicz, tradusă în româneşte de d-l Iosif Nădejde. »Bartek Invingătorul« e una din cele mai mişcătoare scrieri ale celebrului romancier polonez şi un cunoscut critic francez o socoteşte chiar ca superioară celor mai multe din scrierile lui Sienkiewicz. Cu redarea ei în româneşte — într'o traducere îngrijită — s'a făcut un real serviciu iubitorilor de literatură bună. Preţul 30 bani. De vânzare la toate librăriile din ţară.

NECROLOG. Cu inima înfrântă de durere aducem la cunoştinţă încetarea din viaţă a prea iubitei noastre soţie, mamă, fiică, soră, noră şi cumnată, **Silvia Rus** *născ. Coruţiu*, care după un morb greu şi îndelungat, împărtăşită fiind cu S. Sacramente, şi-a dat blândul suflet în mânile Creatorului, Marţi în 19 Martie 1907 la 11 oare a. m. în etate de 36 ani şi în al 20-lea an al fericitei sale căsătorii. Rămăşiţele pământeşti ale scumpei noastre defuncte se vor aşeza după ritul bisericei gr. cat. spre etern repaus, Joi în 21 Martie a. c. la 10 oare a. m. în cimiteriul bisericei gr. cat. din loc. Maier, la 19 Martie 1907. Fie-i ţărîna uşoară şi amintirea în veci binecuvântată!

Ioan Rus, ca soţ. Lucreţia, Traian, ca fii. Ana Coruţiu, ca mamă. Clementina şi Viorica, ca cumnate. Iacob Coruţiu, Pavel Ilieşiu şi Mihaiu Biţa, ca cumnaţi. Maria, Irina şi Victoria, ca surori. Adeodat, Andreiu şi Silvan, ca fraţi. Irina şi Teodor Rus, ca socrii.

ULTIME ŞTIRI.

Bucureşti. 27 Martie. Se dă ca pozitivă ştirea că ţăranii revoltaţi din Teleorman şi Vlaşca înaintând au pătruns eri în jud. Ilfov, înaintând asupra Bucureştilor. Măsurile de pază au fost luate însă în aşa fel de d-l general Crăiniceanu, încât nimeni nu poate trece de linia forturilor. Devastatorii cercând a înainta, le-a eşit înainte armata somându-i să se retragă. Acestea se petreceau pe la Bragadiru. Ţăranii opunându-se, armata a tras mai multe salve cu cartuşe de războiu. Se zice că dintre ţărani au căzut 400 morţi şi răniţi. Ţăranii s'au împrăştiat, fiind urmăriţi de cavalerie.

Bucureşti. 27 Martie. Ştirile sosite din nordul Moldovei sunt din ce în ce *mai liniştitoare.* In judeţele Dorohoi, Botoşani, Iaşi, Suceava, Neamţu, Roman, Vaslui şi Bacău, de două zile nu s'a mai semnalat nici o dezordine. Ţăranii în mai toate părţile din aceste judeţe au ajuns la învoeli cu proprietarii şi arendaşii şi s'au liniştit. Natural că spiritele nu sunt cu totul liniştite şi de aceea armata continuă a exercita o continuă supraveghere.

Bucureşti. 27 Martie. Din judeţul Vlaşca sosesc ştiri foarte grave. La *Stăneşti* s'a dat o cruntă luptă între o ceată de vre-o 2000 ţărani şi o companie de soldaţi sub comanda căp. Mareş. Căpitanul Mareş eşise înaintea ţăranilor cu gândul să-i liniştească, însă ţăranii vociferau că vor dreptul lor. Atunci căpitanul ordonă să se tragă. Să încinse o luptă groaznică, în care numărul mic al soldaţilor fù copleşit de cei 2000 de răsvrătiţi. După primele salve căzură peste *vre-o sută de ţărani morţi şi răniţi.* Răsculaţii nu se intimidară însă şi tăbărâră cu bâte şi furcoaie asupra soldaţilor, cari fură nevoiţi să se retragă, iar victorioşii se repeziră asupra căpitanului Mareş şi locot. Niţulescu, cari o luară la fugă spre a scăpa de urgia ţăranilor. Amândoi fură ajunşi din urmă. *Ţăranii se aruncară întâiu asupra locot. Niţulescu, care împedecându-se de sabie căzuse jos, şi-l uciseră.*

Căpitanul Mareş fù rănit foarte grav asemenea şi caporalul Mihai Aristide. In timp ce se transportau spre Giurgiu, într'o trăsură de ambulanţă corpul mutilat al locot.: Niţulescu, căpitanul Mareş şi caporalul Aristide grav răniţi, fură întâmpinaţi de o compenie din reg. 6 Mihai Viteazul, care sosea în goană spre a da ajutor plutonului din Stăneşti. Soldaţii îndârjiţi la vederea cadavrului superiorului, imediat ce ajunseră la Stăneşti angajară o luptă crâncenă cu răsculaţii cari rămăseseră stăpâni şi devastau curtea. *S'au tras salve cari au culcat la pământ aproape 200 ţărani* şi numai după aceasta răsculaţii se împrăştiară fugind din faţa armatei.

Bucureşti, 27 Martie. Eri dimineaţă două batalioane din regimentul 6 Mihaiu-Viteazul, dincolo de comuna Bolintinu, în valea Argeşului au întâlnit o ceată de ţărani considerabilă, având în frunte 200 călăreţi înarmaţi cu ciomege, topoare, arme de vânătoare, etc. Sutele de ţărani s'au repezit, atacând soldaţii. Cu toate somaţiile făcute, mulţimea nu a voit să ia în consideraţie nimic. La comanda foc, trupa a tras cu cartuşe de războiu. S'a încins o luptă groaznică. *Din rândul ţăranilor au căzut peste 300,* câţiva soldaţi au fost răniţi

Bucureşti, 27 Martie. Eri dimineaţă un grup numeros de ţărani răsvrătiţi au intrat în Târgovişte. Armata i-a somat să se retragă. Ţăranii însă au răspuns atacând pe soldaţi. S'a comandat foc, şi ar fi căzut peste *o sută de morţi.*

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor respons. interim.: Victor Branisce

Publicaţiune.

Institutul nostru în adunarea generală ordinară ţinută la 27 Februarie 1907, a decis cu unanimitate urcarea capitalului social dela 600 000 cor. la suma de 1,200.000 cor. prin o emisiune nouă a 3000 de acţii în valoarea nominală de câte 200 cor.

Intru realizarea acestui concluz, pe baza autorizării primite dela adunarea generală, prin aceasta ne luăm voie a le oferi On. Acţionari ai institutului nostru pentru cumpărare 3000 acţii noue pe lângă condiţiunile următoare:

1. Fiecare acţionar vechiu al institutului are drept să opteze şi să subscrie din emisiunea nouă cu preţul nominal de 200 coroane şi 10 cor. spese, atâtea acţii, câte posede transcrise pe numele său din emisiunea primă.

2. Terminul de optare şi subscriere pentru acţionarii vechi se fixează dela 1 Aprilie până în 15 Mai 1907, cu acea, ca toţi acţionarii vechi deodată cu decheraţiunea de subscriere, sub urmările pierderei dreptului de obţiune, sunt datori să să depună la institut până în 15 Mai 1907, toate acţiile lor vechi, pentru care optează la subscriere şi să plătească la cassa institutului dela fiecare acţie subscrisă din emisiunea nouă 40 cor. ca prima rată din preţul acţiilor emise şi 10 cor. spese.

Acţionarii vechi, cari nu au participat la subscriere până la terminul de 15 Mai, 1907, îşi pierd dreptul de prioritate şi favorul de a subscrie acţii din aceasta emisiune cu preţul nominal de 200 cor. şi 10 cor. spese.

Acţiile depuse la institut pentru optare se ştampilează cu nota de opţiune şi se restituesc imediat acţionarilor, dimpreună cu un titlu provizor de acţii, în care se induce plătirea ratei prime şi a tuturor ratelor următoare.

3. Preţul de emisiune a acţiilor, conform dispoziţiei §-ului 9 din statute se plăteşte în cinci rate treilunare şi anume:

a) prima rată dimpreună cu spesele de 10 cor. conform punctului 2 al acestei publicaţiuni, este a se plăti deodată cu optarea cel mult până în 15 Mai 1907.

b) a doua rată până în 15 August 1907.

c) a treia rată până în 15 Noverobrie 1907.

d) a patra rată până în 15 Februarie 1908.

e) a cincea rată până în 15 Mai 1908.

Fiecare acţionar are însă drept să plătească mai multe rate, sau toate ratele înainte de termin.

In lipsa de plată a ratelor la terminele fixate se aplică dispoziţiile §-lui 10 din statute, în senzul cărora acţia neplătită se anulează şi în locul aceleia se emite un nou titlu de acţie, iară ratele plătite cad în favorul fondului de rezervă.

4. Acţiile nouă după plătirea tuturor ratelor vor participa la toate beneficiile şi se vor bucura de toate drepturile, ce posed acţionarii vechi, dar la dividendă participă numai cu începutul dela 1 Ianuarie 1909.

Dela plătirea ratelor până în 1 Ianuarie 1909 acţionarii primesc după ratele plătite $4^1/_2\%$ interese, iară după ratele restante plătesc 6% interese de întârziere.

Eliberarea acţiilor noue va urma numai după plătirea preţului întreg a acelora.

5. Acţiile neoptate şi nesubscrise de acţionarii vechi până la terminul de 15 Mai 1907, începând dela acest termin până la altă dispoziţie, se vând din mână liberă cu preţul de 240 coroane pentru una acţie.

Direcţiunea începând dela 15 Mai 1907 primeşte şi pentru aceste acţii însinuare de subscriere atât din partea acţionarilor vechi, cât şi din a altora.

Deodată cu aceste însinuări de subscriere sunt a se trimite la adresa institutului şi câte 48 coroane dela fiecare acţie, ca prima rată din preţul aceleia. Subscrierile de acţii se vor lua în considerare în seria precum a sosit acelea la institut împreună cu rata primă de 48 coroane dela acţie.

Ratele următoare din preţul acestor acţii sunt de a să respunde în terminii următori:

a) rata a doua de 48 cor. este a se plăti până în 15 August 1907.

b) rata a treia de 48 cor. este a se plăti până în 15 Noemvrie 1907.

c) rata a patra de 48 cor. este a se plăti până în 15 Februarie 1908. şi

d) rata a cincea de 48 cor. este a se plăti până în 12 Mai 1908.

Dispoziţiile din punctele 3 şi 4 a acestei publicaţiuni se vor aplica şi faţă de acești acţionari noi.

NB. Această publicaţiune şi formularul decheraţiunei pentru subscriere de acţii din emisiunea nouă s'a espedat la adresa fiecărui acţionar, dar la o simplă cerere adresată institutului pe o corespondenţă poştală o trimetem cu plăcere tuturor, cari se interesează de emisiunea nouă a institutului nostru.

Dat în **Oradea-mare,** la 14 Martie 1807.

Direcţiunea institutului de credit şi economii

„BIHOREANA“.

Cursul la bursa din Viena.

Din 27 Martie n. 1907.

Renta ung. de aur 4%.	111 70
Renta de corône ung. 4% . . .	94 75
Impr. căil. fer. ung. în aur $3^1/_2\%$.	82 50
Impr. căil. fer. ung. în argint 4% .	93 70
Bonurî rurale croate-slavone . . .	95.45
Impr. ung. cu premiî	196.85
Losurî pentru reg. Tisei şi Seghedin .	148 --
Renta de hârtie austr. $4^2/_{10}$ . . .	98 40
Renta de argint austr. $4^2/_{10}$ . . .	98.25
Renta de aur austr. 4%	116 35
Renta de corône austr. 4% . . .	98 40
Bonurî rurale ungare $3^1/_2\%$ . . .	88 65
Losurî din 1860	150 15
Acţiî de-ale Băncei ung. de credit	1766 —
Acţiî de-ale Băncei austr. de credit	788 50
Acţiî de-ale Băncei austro-ung. .	669 25
Napoleondorî.	19 14
Mărcî imperiale germane . . .	117 95
London vista	242 05
Paris vista.	95.65
Note italiene.	95·50

»Romana«

este titlul broşurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureşianu, cu descrierea şi esplicarea dansului nostru de salon

„Romana“ dans de colónă în 5 figurî. *Descrisă şi esplicată împreună cu musica ei, după compunerea ei originală.* Cu-o întroducere („în loc de prefaţă“,) de ***Tunarul din Dumbrău*, Popa.** — Tipografia Aurel Mureşianu, Braşov 1903.

Broşura este în cuart mare, hârtie fină şi tipar elegant, cu adausul unei cóle de note (musica „Romanei“ cu esplicărî) şi costa numai **2 cor. 50** banî (plus 5 banî porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se póte procura de la tipografia A. Mureşianu, Braşov.

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“

se pot face orî şi când pe timp mai îndelungat séu lunare.

ANUNCIURI

(inserţiuni şi recl.)

sunt a se adresa subscrisei administraţiunî. In casul publicării unui anunciu mai mult se odată se face scădĕmênt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-orî.

Admi istr. „Gazetei Trans.“

Cursul pieţei Braşov

Din 28 Martie n. 1907.

Bancnote rom.	Cmp.	18.94	Vênd.	18 96
Argint român	„	18.80	„	18.84
Napoleondori.	„	18.94	„	19 —
Galbeni	„	11.20	„	11.45
Mărcî germane	„	117.20	„	117 3
Lire turcescî	„	21.50	„	·1.6
Scris. fonc. Albine 5%		100.—	„	101
Ruble Rusescî	„	2 53		[illegible]

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.